

[...]

30.139/II/PN

[...]

Mijnheer de Minister,

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) heeft in de vergadering van haar verenigde afdelingen van 18 maart 1999 een klacht onderzocht tegen de Waalse vervoersmaatschappij TEC, wegens het feit dat zich in de gemeente Voeren eentalig Franse bushalteborden bevinden en dat ook regelmatig eentalig Franse buschauffeurs worden ingezet op de lijn die de gemeente Voeren aandoet.

In antwoord op onze vraag om inlichtingen antwoordde de directeur-generaal van TEC Liège-Verviers het volgende:

“ Een lid van onze directie exploitatie heeft onlangs het geheel van de halte-borden gecontroleerd die, in de gemeente Voeren, langs de vaste TEC-lijnen opgesteld staan. Daardoor kunnen wij met zekerheid bevestigen dat het merendeel van die borden, zoals het hoort, werd aangebracht door de maatschappij De Lijn. Die borden zijn dezelfde als die welke door de voornoemde maatschappij zijn aangebracht in het Vlaamse gewest. Er staat helemaal geen tekst op: om tariefredenen vermelden zij echter wel het zonenummer.

Bovendien staan er her en der, op het buurtnet, nog enkele oude borden met de vermelding “BUS” tegen een rode achtergrond.

Wij vestigen evenwel uw aandacht op het feit dat enkele borden werden “beklad” met de vermelding “FW”. Voor zover zulks nodig mocht zijn, delen wij u mee dat de plaatsing en het onderhoud van halte-borden in het Vlaamse gewest, en bijgevolg in Voeren, ten laste vallen van de maatschappij De Lijn die instaat voor het openbaar vervoer in het noordelijke landsgedeelte.

2.

Wat de eentalig Franse bestuurders betreft die geregeld worden ingezet op lijnen die de gemeente Voeren aandoen, willen wij vooreerst aanstippen dat dat personeel niet direct afhangt van TEC Luik-Verviers.

Ofschoon zij geen weet hebben van bijzondere eisen terzake, doen de bedrijven SADAR en TCM CARS, die instaan voor de exploitatie van de lijnen waarop die gemeente ligt, het nodige om op die lijnen tweetalige bestuurders in te zetten.

Wat de firma SADAR betreft, gaat het om tweetalig (Frans-Duits) personeel dat het plaatselijk dialect (dat van Voeren inclusief) volstrekt machtig is.

Wat de firma TCM betreft, gaat het om personeel dat afkomstig is uit Voeren en Moelingen. Dat personeel drukt zich niet alleen uit in het Voerense dialect, maar ook in het Frans.

Wanneer personeelsleden die vast aan die lijnen verbonden zijn, verstek laten gaan, gebeurt het evenwel dat er in hun vervanging wordt voorzien door het inzetten van eentalig Frans personeel. Zulks om te verhinderen dat de “dienst wordt afgeschaft” en dat de reizigers nog grotere nadelen ondervinden.”

*

* *

Op de vraag van de V.C.T. om het standpunt van DE LIJN terzake te kennen, antwoordde de Directeur-Generaal wat volgt:

“In aansluiting op uw schrijven van 29.10.1998 delen wij U mede dat de Vlaamse Vervoermaatschappij in Voeren halteborden heeft aangebracht, evenwel zonder geschreven mededelingen. Het betreft dus geenszins de gewraakte eentalig Franse borden, die naar wij aannemen wel degelijk door TEC zijn aangebracht voor haar diensten in Voeren.”

*

* *

De V.C.T. stelt vast dat de TEC-autobuslijnen gedecentraliseerde diensten zijn van de Waalse regering, waarvan de werkkring niet het gehele ambtsgebied van het gewest bestrijkt, in de zin van artikel 37 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming van de instellingen.

De voornoemde wet voorziet niet in een taalregeling voor de diensten van de Waalse regering waarvan de werkkring gemeenten uit het Nederlandse taalgebied bestrijkt. In het concrete geval en volgens de vaste rechtspraak van de V.C.T., moet mutatis mutandis worden verwezen naar de bij K.B. van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.) (cfr. adviezen 23.265 van 9 december 1992, 27.118 van 6 juli 1995 en 29.258 van 28 mei 1995).

3.

Overeenkomstig artikel 36, § 1, 3°, 3de lid, S.W.T., is TEC, voor de berichten, mededelingen en formulieren die voor het publiek bestemd zijn, voor zijn betrekkingen met particulieren, en voor het stellen van akten, getuigschriften, verklaringen, machtigingen en vergunningen, onderworpen aan de bepalingen van artikel 34, § 1, S.W.T.

Advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht.

1. Betreffende het eerste deel van de klacht.

Uit de bij de klacht gevoegde foto blijkt dat zich in Voeren wel degelijk bushalteborden van TEC bevinden met ééntalig Franse vermeldingen. Zo bijvoorbeeld het bord: “Mouland Ecole-Zone 62-Bus TEC-Arrêt sur demande-39D-Centre”.

Overeenkomstig de vaste rechtspraak van de V.C.T. dienen de berichten en mededelingen van TEC te worden gesteld in de taal of talen van de gemeenten van het ambtsgebied. Wat Voeren betreft dus in het Nederlands en in het Frans (cfr. adviezen V.C.T. nrs. 1581 van 2 februari 1967, 1868 van 5 oktober 1967, 1916 B van de Franse afdeling van 17 oktober 1967 en 27.118/I/ van 6 juli 1995).

De V.C.T. acht derhalve dit deel van de klacht ontvankelijk en gegrond.

2. Wat het tweede deel van de klacht betreft.

Het feit dat het personeel dat de lijnen die Voeren bedienen, niet rechtstreeks afhangt van TEC Liège-Verviers, maar wel van de firma's SADAR en TCM Cars, doet niets af aan de taalverplichtingen die aan de bestuurders worden opgelegd. Deze beide firma's moeten immers beschouwd worden als private medewerkers van TEC in de zin van artikel 50 van de S.W.T. dat stelt:

“De aanstelling, uit welken hoofde ook, van private medewerkers, opdrachthouders of deskundigen ontslaat de diensten niet van de toepassing van deze gecoördineerde wetten.” (cfr. adviezen 26.122/C van 23 februari 1995 en 27.118 van 6 juli 1995).

Overeenkomstig artikel 36, § 1, derde lid, S.W.T., dat verwijst naar artikel 34, § 1, S.W.T., gebruikt een dergelijke gewestelijke dienst in zijn betrekkingen met particulieren, de taal die terzake is opgelegd aan de plaatselijke diensten van de woonplaats van de betrokken particulieren.

De V.C.T. is derhalve van oordeel dat het personeel dat de buslijnen die Voeren bedienen de Nederlandse taal machtig moeten zijn. De kennis van het Voerens dialect is onvoldoende.

4.

De V.C.T. oordeelt dat ook dit deel van de klacht ontvankelijk en gegrond is.

Zij verzoekt u haar het gevolg mede te delen dat u aan dit advies zal geven.

Een afschrift van dit advies wordt aan de klager gestuurd.

Met de meeste hoogachting,

De Voorzitter,

[...]